

Name & Signature of the Invigilator

HINDI
PAPER-III
OCT-14/05

ICR Answer Sheet No. :

--	--	--	--	--

Roll No. :

--	--	--	--	--

Roll Number in words : .....

Time : 2.30 Hours]

No. of Printed Pages : 24

[Maximum Marks : 150

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **Seventy five (75)** multiple choice type questions. All questions are compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to candidate. In the first 5 minutes, candidate is requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
  - (i) To have access to the question booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.
  - (ii) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of five minutes. Afterwards, neither the question booklet will be replaced nor any extra time will be given.
  - (iii) After this verification is over, the test booklet number should be entered in the ICR answer sheet and the ICR Answer Sheet number should be entered on this test booklet.
4. Each item has upto four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). The answer should be a capital letter for the selected option. The answer letter should entirely be contained within the corresponding square.

Correct method **A** Wrong method **A** OR **A**
5. Your responses to the items for this paper are to be indicated on the ICR Answer Sheet under Paper III only.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough work is to be done in the end of the booklet only.
8. You have to return the original ICR Answer Sheet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the examination hall. You are, however, allowed to carry duplicate copy of ICR sheet and test booklet on conclusion of the examination.
9. Use black ball point pen.
10. Use of any Calculators or log tables or any other electronic devices is prohibited.
11. There shall be no negative marking.
12. In case of any discrepancy in Gujarati and English version of questions the English version should be taken as final.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ :

1. આ પાનાની ટોચમાં દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલનંબર લખો.
2. આ પ્રશ્નપત્રમાં બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા કુલ પંચોતેર (૭૫) પ્રશ્નો આપેલા છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
3. પરીક્ષાની શરૂઆતમાં ઉમેદવારને પ્રશ્નપુસ્તિકા આપવામાં આવશે. પ્રથમ ૫ મિનિટ દરમ્યાન, ઉમેદવારે પ્રશ્નપુસ્તિકા ખોલી અને ફરજિયાતપણે નીચે મુજબ પરીક્ષણ કરવું.
  - (i) પ્રશ્નપુસ્તિકાનો વપરાશ કરવા માટે આ કવર પેજની ધાર પર આપેલ સીલ ફાડી નાખો. કોઈપણ સંજોગોમાં સીલ સ્ટીકર વગરની કે ખુલ્લી પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં.
  - (ii) કવર પૃષ્ઠ પર છપાયેલ નિર્દેશાનુસાર પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નો પૃષ્ઠો અને સંખ્યાને બરાબર ચકાસી લો. ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા કે જેમાં પૃષ્ઠો/પ્રશ્નો ઓછા હોય, બે વાર છપાયા હોય, અનુક્રમમાં અથવા કોઈ અન્ય ફરક હોય અર્થાત કોઈપણ કારણે ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારવી નહીં. એને જો ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા મળી હોય તો નિરીક્ષક પાસેથી તુરંત જ બીજી સારી પ્રશ્નપુસ્તિકા મેળવી લેવી. આ માટે ઉમેદવારને પાંચ મિનિટનો સમયગાળો આપવામાં આવશે. પછીથી, પ્રશ્નપુસ્તિકા બદલવામાં આવશે નહીં કે કોઈ વધારાનો સમય પણ આપવામાં આવશે નહીં.
  - (iii) આ ચકાસણી સમાપ્ત થાયપછી, ટેસ્ટ પુસ્તિકા નંબર ICR જવાબ પત્રકમાં લખવો અને ICR જવાબ પત્રક નંબર પ્રશ્નપુસ્તિકા પર લખવો.
4. પ્રત્યેક પ્રશ્ન માટે ચાર ઉત્તર વિકલ્પ (A), (B), (C) અને (D) આપવામાં આવેલ છે. પસંદગીનો જવાબ માત્ર અંગ્રેજી કેપિટલ મૂળાક્ષર દ્વારા જ આપવો. પસંદ કરેલ અંગ્રેજી કેપિટલ અક્ષર આપેલ જાનામાં સંપૂર્ણ રીતે સમાઈ જાય તે રીતે લખવો.

સાચી રીત :

ખોટી રીત :

અથવા

5. આ પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નોના જવાબ અલગથી આપવામાં આવેલ ICR જવાબ પત્રકમાં પેપર-૩ લખેલ વિભાગમાં જ લખવા.
6. અંદર આપેલ સૂચનાઓ ધ્યાનપૂર્વક વાંચો.
7. આ પ્રશ્નપુસ્તિકાની અંતે આપેલ પાનું રફ કામ માટે છે.
8. પરીક્ષા સમય પૂરો થઈ ગયા પછી ઓરીજનલ ICR જવાબ પત્રક જે તે નિરીક્ષકને ફરજિયાત સોંપી દેવું અને કોઈપણ સંજોગોમાં પરીક્ષાખંડની બહાર જઈ શકશો નહીં. પરીક્ષા પૂર્ણ થયા બાદ ઉમેદવાર પ્રશ્નપુસ્તિકા તથા ICR જવાબવહીની કૃપિલકેટ કોપી પોતાની સાથે લઈ જઈ શકે છે.
9. માત્ર કાળી પેન/કાળી બોલ પેન વાપરવી.
10. કેલક્યુલેટર અને અન્ય ઈલેક્ટ્રોનિક યંત્રોનો ઉપયોગ કરવાની મનાઈ છે.
11. ખોટા જવાબ માટે નેગેટિવ ગુણાંકન પ્રથા નથી.
12. પ્રશ્નપુસ્તિકાના કોઈ પ્રશ્નમાં અનુવાદ અંગે કોઈ વિવાદ/મતભેદ જણાય તો અંગ્રેજી વર્ઝન યોગ્ય ગણાશે.

HINDI
PAPER - III

नोट : इस प्रश्नपत्र में पचहत्तर (75) बहुविकल्पीय प्रश्न हैं। प्रत्येक प्रश्न के दो अंक हैं। सभी प्रश्नों के उत्तर दीजिये।

---

1. भक्ति आंदोलन को भारतीय चिंताधारा का स्वाभाविक विकास किसने माना ?

- (A) आचार्य रामचंद्र शुक्ल (B) तुलसीदास
(C) हजारीप्रसाद द्विवेदी (D) नामदेव

2. निम्नलिखित में से 'चर्यापद' पुस्तक के रचयिता कौन हैं ?

- (A) सरहपा (B) लुइपा
(C) शबरपा (D) कणहपा

3. 'ढोला-मारू रा दूहा' में कौनसा रस है ?

- (A) वीर रस (B) शृंगार रस
(C) हास्य रस (D) भयानक रस

4. 'तंत न जानूं, मंत्र न जानू, जानूं सुंदर काया' पंक्ति किसकी है ?

- (A) रैदास (B) दादूदयाल
(C) संत सींगा (D) कबीर

5. रामभक्त कवि नाभादास के गुरु कौन थे ?

- (A) अग्रदास (B) ईश्वरदास
(C) नाभादास (D) प्रियादास

6. रससिंगार मंजन किये, कंजन भंजन दैन।

अंजन रंजन हूँ बिना, खंजन गंजन नैन॥

यह उक्ति है :

- (A) भूषण की (B) बिहारी की
(C) वृन्द की (D) केशव की

7. बिहारी के दोहे किस भाषा में हैं ?

- (A) ब्रज (B) अवधी
(C) खड़ी बोली (D) मगही

8. मन जैसे कछु तुम्हें चाहत है, सो बखानियै कैसे सुजान ही हौं ।

इन प्राननि एक सदा गति रावरे, बावरे लौं लगिये नित लौं॥

उपर्युक्त पंक्तियों के रचयिता हैं :

- (A) बिहारी (B) भूषण
(C) घनानन्द (D) केशव

9. निम्नलिखित में कौन रीतिमुक्त कवि हैं ?

(A) चिन्तामणि

(B) भिखारीदास

(C) सेनापति

(D) बोधा

10. निम्नलिखित में से कौनसा केशव का ग्रंथ नहीं है ?

(A) रसिकप्रिया

(B) कविप्रिया

(C) रसविलास

(D) रामचन्द्रिका

11. 'कविवचन सुधा' के सम्पादक हैं :

(A) बाबू गोपाल चन्द्र

(B) बालमुकुन्द गुप्त

(C) भारतेन्दु

(D) महावीर प्रसाद द्विवेदी

12. डा. नगेन्द्र पुनर्जागरण काल का समय मानते हैं :

(A) 1900—1918

(B) 1857—1900

(C) 1800—1900

(D) 1918—1938

13. 'धन्यभूमि भारत सब रतननि की उपजावनि', यह उक्ति है :

- (A) भारतेन्दु की (B) प्रतापनारायण मिश्र की
(C) प्रेमघन की (D) राधाकृष्ण दास की

14. 'पावस पचासा' के रचनाकार हैं :

- (A) अम्बिकादत्त व्यास (B) गोविन्द गिल्ला भाई
(C) प्रतापनारायण मिश्र (D) हरिनाथ पाठक

15. कामायनी में प्रसाद ने किसे प्रतिष्ठित करना चाहा है ?

- (A) समरसता (B) संघर्ष
(C) अकेलापन (D) द्वन्द्व

16. अज्ञेय ने 'प्रयोग' शब्द को किस सप्तक में स्पष्ट किया ?

- (A) तारसप्तक (B) दूसरा सप्तक
(C) तीसरा सप्तक (D) चौथा सप्तक

17. निम्नलिखित में से कौन 'तारसप्तक' का कवि नहीं है ?

- (A) अज्ञेय (B) मुक्तिबोध
(C) नेमिचंद्र जैन (D) धर्मवीर भारती

18. 'मैंने उसको जब-जब देखा-लोहा देखा।

लोहा जैसा तपते देखा/गलते देखा/ढलते देखा।

मैंने उसको गोली जैसा चलते देखा'

ये किसकी पंक्तियाँ हैं ?

- (A) केदारनाथ अग्रवाल (B) सर्वेश्वर दयाल सक्सेना
(C) अज्ञेय (D) शमशेर

19. निम्नलिखित में से किसका संबंध मनोविश्लेषणवाद से नहीं है ?

- (A) फ्रायड (B) एडलर
(C) युंग (D) डार्विन

20. निम्नलिखित में से कौनसा कथन सही है ?

- (A) जिसने कामायनी की रचना की है, उसी ने 'ईदगाह' की भी रचना की है।
(B) गोदान और आकाशदीप के रचनाकार एक ही हैं।
(C) ज्ञानरंजन और अज्ञेय एक ही काल खंड के रचनाकार हैं।
(D) 'बाणभट्ट की आत्मकथा' अनूदित कृति नहीं है, वरन् मौलिक कृति है।

21. 'गोदान' के बारे में कौनसा कथन सही है ?

(A) गोदान में सीमांत किसानों का दर्द अभिव्यक्त हुआ है।

(B) किसान का प्रमुख शत्रु जमींदार है।

(C) धनिया अगर झगड़ाखोर न होती, तो होरी का जीवन आराम से गुजरता।

(D) गोबर यदि आलसी न होता, तो गाँव में ही रहता।

22. 'नई कहानी' का लेखक कौन है ?

(A) अज्ञेय

(B) निर्मल वर्मा

(C) काशीनाथ सिंह

(D) जैनेन्द्र कुमार

23. 'मैला आँचल' में डॉ. प्रशांत किससे प्रेम करने लग जाते हैं ?

(A) कमली

(B) लक्ष्मी

(C) रामपिरिया

(D) फुलिया

24. 'मैला आँचल' में किस गाँव की कथा है ?

(A) बेलारी

(B) मेरीगंज

(C) डाल्टनगंज

(D) अररिया

25. 'चन्द्रगुप्त' का सम्बन्ध किस साम्राज्य से है ?

(A) गुप्त साम्राज्य

(B) मौर्य साम्राज्य

(C) नालंदा साम्राज्य

(D) तक्षशिला साम्राज्य

26. 'आधे-अधूरे' में सावित्री के पति का नाम क्या है ?

(A) महेन्द्रनाथ

(B) जगमोहन

(C) जुनेजा

(D) काले सूट वाला आदमी

27. 'चन्द्रगुप्त' नाटक में 'अरुण यह मधुमय देश हमारा' शीर्षक गीत किसने गाया है ?

(A) चन्द्रगुप्त

(B) चाणक्य

(C) कार्नेलिया

(D) कोमा

28. ध्रुवस्वामिनी ने किससे मोक्ष प्राप्त किया था ?

(A) रामगुप्त से

(B) चन्द्रगुप्त से

(C) शकराज से

(D) सेल्युकस से